



Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 47 (1544)

2017. gada 23. novembrī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2017. gada 46. nedēļā Latvijā

2017. gada 46. nedēļā monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 70 ģimenes ārstu praksēm) gripas gadījumi netika reģistrēti. Kopš monitoringa sākuma reģistrēts viens gripas klīniskais gadījums (2017. gada 45. nedēļā).

Pacientu vēršanās ģimenes ārstu praksēs AAEI, gripas un pneimoniju gadījumos vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	42. ned.	43. ned.	44. ned.	45. ned.	46. ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1179,9	1003,1	1157,2	1126,5	1026,8	-8,8
	0-4	6496,4	5630,0	6895,5	6498,2	5427,0	-16,5
	5-14	3179,4	2587,4	2726,5	2819,6	3180,2	12,8
	15-64	713,0	588,1	704,7	651,8	540,7	-17,1
	65 un >	124,4	157,0	122,0	150,4	152,7	1,5
Gripa	Vidēji	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	-100,0
	0-4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	5-14	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	15-64	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	-100,0
	65 un >	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pneimonija	Vidēji	12,6	19,2	20,1	12,1	24,1	98,7
	0-4	0,0	16,8	47,9	0,0	31,9	100,0
	5-14	35,5	64,9	53,3	19,4	17,8	-8,6
	15-64	12,4	19,3	15,3	9,3	21,4	129,3
	65 un >	4,8	5,1	9,8	21,5	34,5	60,5

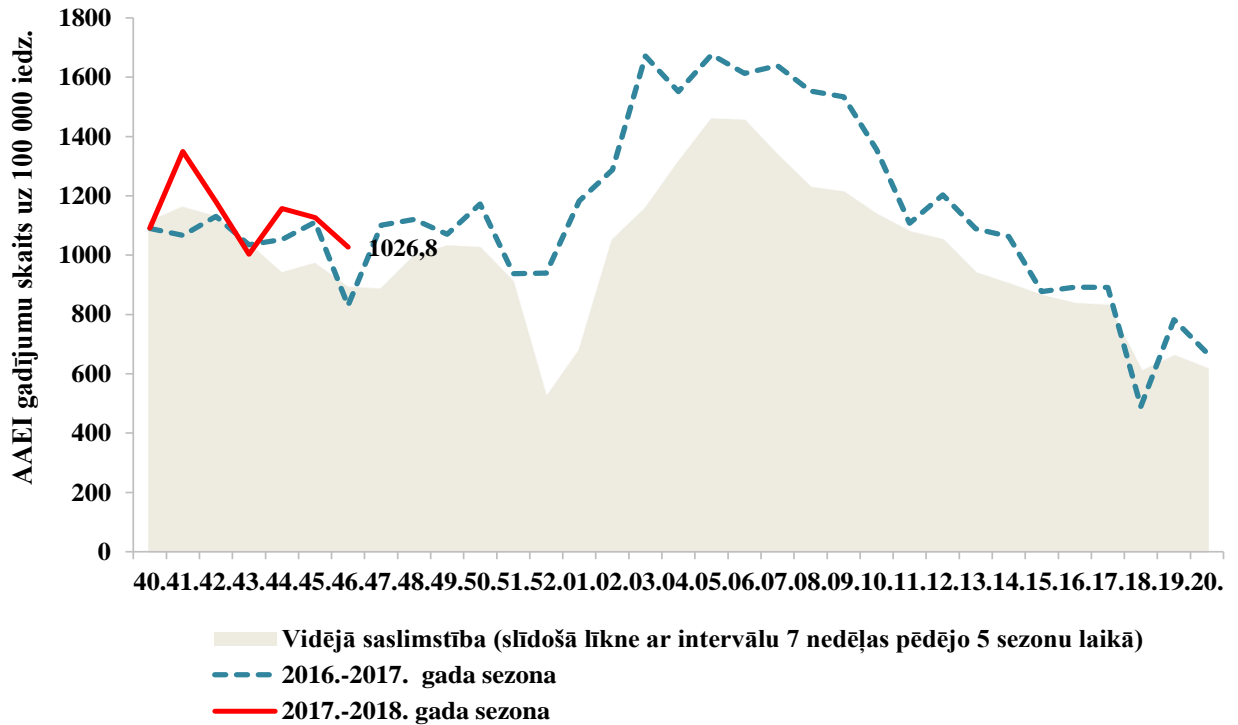
Vēršanās AAEI gadījumos ambulatorajās iestādēs 46. nedēļā, salīdzinot ar 45. nedēļu, samazinājusies par 8,8% un bija vidēji 1026,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (45. nedēļā – 1126,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 46. nedēļā palielinājusies par 98,7%, vidēji reģistrēts 24,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem.

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Vēršanās pēc medicīniskās palīdzības (vai saslimstības līmenis) nedēļas laikā tiek aprēķināta, ņemot vērā pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

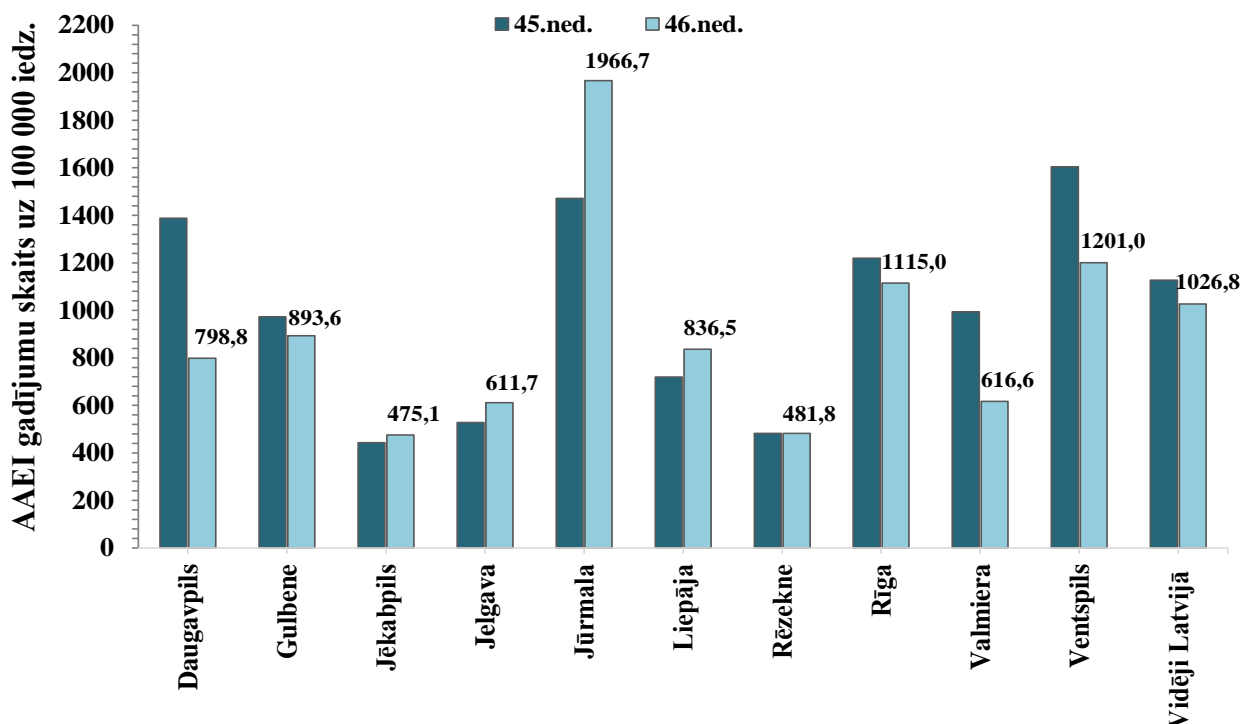
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 2017.–2018. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem



2017. gada 46. nedēļā pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AAEI gadījumos bijusi augstāka nekā iepriekšējā 2016.–2017. gada sezonā un pēdējo piecu sezonu vidējie rādītāji attiecīgajā laika periodā.

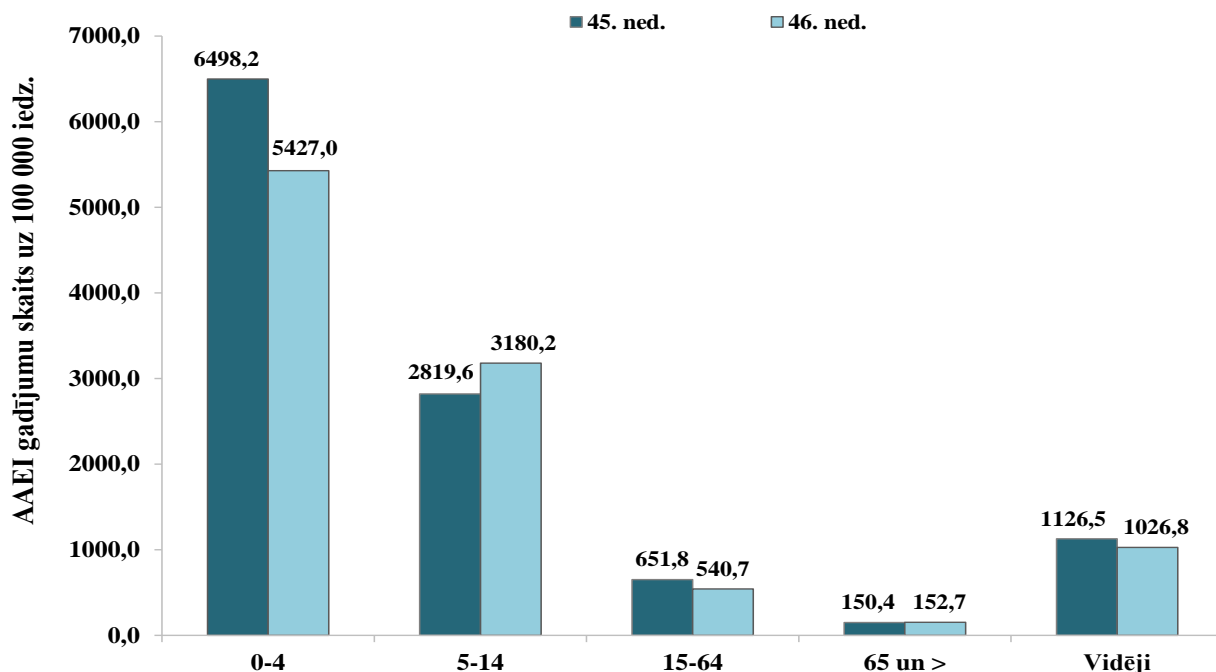
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 46. nedēļā tika reģistrēta trijās no desmit monitoringā iekļautajām teritorijām: Jūrmalā, Ventspilī un Rīgā. Viszemākā saslimstība reģistrēta Jēkabpilī un Rēzeknē.



AAEI atsevišķās vecuma grupās

Augstākā saslimstība ar AAEI 46. nedēļā tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (5427,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 46. nedēļā salīdzinājumā ar 45. nedēļu palielinājusies bērniem 5–14 gadu vecuma grupā un nedaudz pieaugušajiem vecuma grupā no 65 gadiem.



Par stacionētiem pacientiem gripas gadījumos

2017. gada 46. nedēļā ir saņemta informācija par trijiem stacionētiem pacientiem ar aizdomām par gripas infekciju (Rīgā). Visi stacionētie pacienti bija 15–64 gadu vecuma grupā.

Iepriekšējā 45. nedēļā ar aizdomām par gripu bija stacionēti trīs pacienti, kuriem gripa laboratoriski netika apstiprināta.

Kopš gripas monitoringa sākuma ziņots par sešiem stacionētiem pacientiem ar aizdomām par gripas infekciju (Rīgā).

Vispārējo izglītības iestāžu apmeklējums

2017. gada 46. nedēļā vispārējās izglītības iestādes apmeklējuši vidēji 91,8% skolēnu. Zemākā vispārējās izglītības iestāžu apmeklētība bija reģistrēta Daugavpilī.

Monitoringa pilsētas / nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
42.	91,2	92,0	92,9	90,7	90,1	87,1	95,2	ND	87,6	92,9	91,5
43.	Rudens brīvlaiks										
44.	91,6	90,7	94,1	91,8	94,0	89,5	94,4	90,9	88,1	93,8	91,9
45.	89,4	86,7	94,5	91,4	94,2	94,1	94,1	91,2	88,8	93,1	91,9
46.	89,1	90,3	95,8	91,5	92,3	91,2	94,4	91,8	90,8	92,6	91,8
Salīdzinājumā ar 45. nedēļu (±)	-2,2	-4,0	0,5	-0,4	0,2	4,6	-0,3	0,3	0,7	-0,7	-0,1

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums 46. nedēļā bijis vidēji 75,1%, kas ir nedaudz (par 1,3%) vairāk nekā iepriekšējā nedēļā. Zemākā pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklētība bija reģistrēta Ventspilī.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jekabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
42.	69,4	74,2	72,8	80,8	76,6	77,7	71,6	ND	80,4	76,0	74,8
43.	63,2	54,8	65,9	66,8	76,2	74,2	62,4	70,1	74,6	62,8	67,2
44.	73,9	81,5	72,4	79,5	76,6	73,5	69,2	73,9	80,4	76,0	74,9
45.	75,7	77,4	79,7	82,9	79,1	80,9	82,4	71,4	79,7	78,4	76,2
46.	74,9	83,1	79,3	82,2	76,8	82,7	79,6	73,6	84,1	71,5	75,1
Salīdzinājumā ar 45. nedēļu (±)	1,8	-4,0	7,2	3,4	2,5	7,4	13,2	-2,5	-0,7	2,4	1,3

Respiratoro vīrusu cirkulācija

SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijā izmeklēti 76 personu klīniskie paraugi, no tiem vienā paraugā noteikts *A tipa* gripas vīruss (1,3% no izmeklēto paraugu skaita) pacientam 30–64 gadu vecuma grupā.

No laboratoriski testētajiem paraugiem visvairāk noteikti rinovīrusi (16) un adenovīrusi (14). Noteikti arī citi elpceļu infekciju izraisītāji – enterovīrusi (8), bokavīrusi (5), paragripas I tipa vīrusi (4), paragripas IV tipa vīrusi (2), paragripas I tipa vīrusus (1) un respiratori sincitiālais vīruss (1).

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	Respiratori sincitiālais vīruss	Adenovīrusi	Rinovīrusi	Cilvēka metapneimovīruss	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Positīvo paraugu skaits	Positīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	32			2			2	1	3	11		2		2	23	71,9	0,0	3,1
41.	59			6		1		3	4	12		5		4	35	59,3	0,0	5,1
42.	51			3				1	5	14		4		3	30	58,8	0,0	2,0
43.	63			8				2	13	9		1		1	34	54,0	0,0	3,2
44.	64	1		2		2		2	9	15	1	6	2	1	41	64,1	1,6	3,1
45.	85					3		3	17	16	2	12	1	5	59	69,4	0,0	3,5
46.	76	1		4		1	2	1	14	16		5		8	52	68,4	1,3	1,3
Kopā	430	2	0	25	0	7	4	13	65	93	3	35	3	24	274	63,7	0,5	3,0

Secinājumi

2017. gada 46. nedēļā klīniski gripas gadījumi monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs netika reģistrēti. Kopš monitoringa sākuma reģistrēts viens gripas klīniskais gadījums (2017. gada 45. nedēļā, Rīgā).

Vēršanās ambulatorajās monitoringa iestādēs AA EI gadījumos 46. nedēļā bijusi augstāka nekā iepriekšējā gada sezonā attiecīgajā laika periodā. Visaugstākā saslimstība tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā.

2017. gada 46. nedēļā saņemta informācija par trijiem stacionētiem pacientiem (vecuma grupā 15–64 gadi) ar aizdomām par gripas infekciju. Vienam pacientam laboratoriski tika apstiprināta *A tipa* gripa. Kopš gripas monitoringa sākuma ziņots par sešiem stacionētiem pacientiem saistībā ar gripas infekciju (Rīgā).

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe

<http://flunewseurope.org/>

2017. gada 45. nedēļā 42 Eiropas reģiona valstis ziņoja par zemu gripas intensitāti. Pēc ģeogrāfiskās izplatības par lokālo vai sporādisko gripas izplatību ziņoja 22 valstis. Par lokālo gripas izplatību ziņoja Norvēģija un Turcija, savukārt par sporādiskiem gripas gadījumiem ziņoja Lietuva, Zviedrija, Dānija, Skotija, Anglija, Ziemeļrija, Polija, Vācija, Nīderlande, Šveice, Čehijas Republika, Slovākija, Spānija, Portugāle, Kosova, Serbija, Melnkalne, Ukraina, Kazahstāna, Azerbaidžāna, Armēnija un Izraēla.

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštīps	45. nedēļa		2017.–2018. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripa	13	39,4	50	50,0
<i>A(H1N1)pdm09</i>	6	60	13	39,4
<i>A(H3N2)</i>	4	40	20	60,6
A netipēts	3	-	17	-
<i>B tipa</i> gripa	20	60,6	50	50,0
<i>B/Victoria</i> līnija	-	-	1	7,1
<i>B/Yamagata</i> līnija	3	100	13	92,9
Nav noteikta līnija	17	-	36	-
Noteikts kopā / Izmeklēts kopā	33 / 739	1,2	100 / 4164	2,4

^a Saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *B tipa* gripas vīrusu skaits

Ārpus gripas uzraudzības tīkla noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštīps	45. nedēļa		2017.–2018. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripa	159	73,6	636	72,3
<i>A(H1N1)pdm09</i>	13	33,3	52	20,6
<i>A(H3N2)</i>	26	66,7	200	79,4
A netipēts	120	-	384	-
<i>B tipa</i> gripa	57	26,4	244	27,7
<i>B/Victoria</i> līnija	-	-	2	11,1
<i>B/Yamagata</i> līnija	-	-	16	88,9
Nav noteikta līnija	57	-	226	-
Noteikts kopā / Izmeklēts kopā	216 / 11267	-	880 / 61155	-

^a Saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *B tipa* gripas vīrusu skaits

Gripas vīrusu ģenētiskais raksturojums

Kopš sezonas sākumā līdz 2017. gada 45. nedēļai ir pieejami dati par ģenētiskajām grupām 27 gripas vīrusiem. No 21 *A/H3N2* vīrusiem 17 (81%) pieder pie ģenētiskās grupas 3C.2a un četri (19%) – pie ģenētiskās apakšgrupas 3C.2a1 no apakšgrupas 3C.2a vīrusiem raksturotiem ar N171K, bieži ar N121K, aminoskābju aizvietošanu hemaglutinīnā. Vīrusi šajās divās apakšgrupās ir antigēnetiski līdzīgi, taču abas apakšgrupas strauji attīstās, parādoties vairākām vīrusu kopām, kuras nosaka papildu aminoskābju aizvietošanu hemaglutinīnā, tādēļ ir nepieciešama pastāvīgs antigēnu īpašību monitorings.

Filoģenētiskā grupa	Noteikto vīrusu skaits	Noteikto vīrusu īpatsvars (%)
<i>A/H1N1pdm09 A/Michigan/45/2015</i> (apakšgrupa 6B.1) ^a	4	14,8
<i>A/H3N2 A/Hong Kong/4801/2014</i> (apakšgrupa 3C.2a) ^b	17	63,0
<i>A/H3N2 A/Singapore/INFIMH-16-0019/2014</i> (apakšgrupa 3C.2a1) ^c	4	14,8
<i>B/Phuket/3073/2013</i> (Yamagata līnija, apakšgrupa 3) ^c	2	7,4
Kopā	27	100,0

^a Vakcīnas komponents Ziemeļu (2017.–2018. gada sezonai) un Dienvidu (2018. gada sezonai) puslodei

^b Vakcīnas komponents Ziemeļu puslodei 2017.–2018. gada sezonai

^c Trīs komponentu vakcīnas sastāvā Dienvidu puslodei 2018. gada sezonai, nav iekļauts trīs komponentu vakcīnas sastāvā Ziemeļu puslodei 2017.–2018. gada sezonai

Par SARI uzraudzību un stacionētiem pacientiem, kuriem laboratoriski apstiprināta gripa

2017. gada 45. nedēļā no visām valstīm, kuras veic smagu akūtu respiratoru infekciju (SARI) uzraudzību, 11 valstis informēja par 767 gadījumiem. Nevienā no 107 laboratoriski izmeklētajiem paraugiem nav noteikts gripas vīruss. Kazahstānā bija reģistrēts relatīvi liels smagu akūtu respiratoru infekciju gadījumu skaits (396) jeb 52% no visiem hospitalizētiem gadījumiem. Kopš 2017. gada 40. nedēļas no 4234 SARI gadījumiem 1021 tika izmeklēti laboratoriski, no tiem sešos gadījumos noteikti gripas vīrusi: trīs – Tadžikistānā (1 – *A tipa* un 2 – *B tipa*) un trīs – Kazahstānā (1 – *A/H3N2* un 2 – *B tipa*).

Savukārt, no desmit valstīm, kuras apkopo informāciju par stacionētiem pacientiem ar laboratoriski apstiprinātu gripu intensīvās terapijas nodaļās (ITN) un citās nodaļās, 45. nedēļā saņemta informācija no sešām valstīm: 26 gadījumi reģistrēti intensīvās terapijas nodaļās (Lielbritānijā – 18 gadījumi, Spānijā – pieci, Čehijas Republikā, Dānijā un Zviedrijā – pa vienam gadījumam). Savukārt citās slimnīcu nodaļās reģistrēti 42 gripas gadījumi: Īrijā – 19, Dānijā – 16, Spānijā – pieci un Čehijas Republikā – divi. No visiem ITN reģistrētajiem gadījumiem, 20 (77%) gadījumos noteikti *A tipa* (4 – *A/H1N1pdm09*, 6 – *A/H3N2* un 10 – netipēti) un seši (23%) *B tipa* gripas vīrusi. No visiem citās slimnīcu nodaļās reģistrētiem gadījumiem, 31 (74%) gadījumā noteikta *A tipa* gripa (8 – *A/H3N2*, 5 – *A/H1N1pdm09*, 9 – *A/H3N2* un 14 – netipēti) un 11 gadījumos (26%) *B tipa* gripa.

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2017.–2018. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2017_18_north/en/

PVO (02.03.2017.) gripas vakcīnas sastāvā 2017.–2018. gada sezonai Ziemeļu puslodē rekomendē iekļaut šādus trīs komponentus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pmd09-līdzīgs vīruss*
- *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss*
- *B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss*

Četru komponentu pretgripas vakcīnas sastāvā rekomendē izmantot divus *A tipa* un divus *B tipa* gripas vīrusu antigēnus (papildus trim minētajiem jāiekļauj ***B/Phuket/3073/2013-līdzīgs vīruss***).

Salīdzinot ar 2016.–2017. gada sezonas gripas vakcīnu Ziemeļu puslodei, ir atjaunināts *A(H1N1)pdm09* komponents – *A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-līdzīgu* vīrusu nomaina *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs* vīruss.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2017.–2018. gada AA EI un gripas monitoringa 46. nedēļā datus sniedza:

- 70 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 107903 – 5,5% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
- 11 stacionārās ārstniecības iestādes
- 35 vispārējās izglītības iestādes
- 39 pirmsskolas izglītības iestādes

Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.